

การปลูกถั่วเหลือง (หลังการทำนา)

ครั้งที่ 18 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร

เทศบาลตำบลยางหล่อ

การปลูกถั่วเหลือง

แนวทางการปฏิบัติในการปลูกถั่วเหลืองในฤดูแล้งหลังการทำนาเก็บเกี่ยวข้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลตอบแทนสูง ควรพิจารณาตามแนวทางหรือนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ดังนี้

พันธุ์

พันธุ์ถั่วเหลืองที่ผ่านการรับรองพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร และใช้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในฤดูแล้ง มี 6 พันธุ์ คือ สจ.2, สจ.4, สจ.5, ชม.60, และ มช.35 แต่ปัจจุบันทางราชการใช้ผลิตพันธุ์ และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก จำนวน 3 พันธุ์ คือ สจ.4, สจ.5, และ ชม.60 ส่วนพันธุ์ สท.2 มช.35 และพันธุ์จักรพันธ์ 1 เป็นพันธุ์ใหม่ อยู่ในระหว่างทดสอบในไร่เกษตรกรเพื่อหาความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และยืนยันผลการทดลองจากมหาลัยผู้ที่ปรับปรุงพันธุ์

ระยะเวลาที่เหมาะสม

การปลูกถั่วเหลืองหลังนาจะปลูกได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับระยะเวลาการเก็บเกี่ยวข้าว และน้ำชลประทานช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม คือ ระหว่าง 1-31 ธันวาคม แต่ถ้าปลูกไม่ทัน ไม่ควรปลูกเกินวันที่ 15 มกราคม เพราะจะมีปัญหาโรค แมลง ในระยะการเจริญเติบโต ในช่วงระยะออกดอกและเริ่มติดฝัก อาจจะกระทบอากาศร้อนทำให้ดอกกรวง ไม่ติดฝัก และในช่วงเก็บเกี่ยวอาจถูกฝน ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ เช่น เมล็ดบวม ย่น หรือเมล็ดเน่าและเสียหาย

การเตรียมดิน

แยกการเตรียมดินออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ไถพรวน หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วไถดินให้ลึกประมาณ 15-20 ซม. ตากดินทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ปล่อยให้ น้ำท่วมแปลงแล้วระบายน้ำออก ตากดินไว้ 1-2 วัน แล้วไถพรวนก่อนปลูก
2. ไม่ไถพรวน หลังจากการเก็บเกี่ยวแล้ว มีวิธีการปฏิบัติ 2 วิธี คือ
 - 2.1 เฝ้าฟาง โดยการตัดต่อซังข้าว แล้วนำฟางข้าวจากการนวดข้าวมาเกลี่ยคลุมดินให้ทั่วแปลงแล้วเฝ้าฟาง
 - 2.2 ไม่เฝ้าฟาง โดยการตัดต่อซังข้าวให้สั้นก่อนปลูก ขั้นตอนการปฏิบัติต่อไป หลังจากการปฏิบัติในข้อ 2.1 และ 1.2 แล้วจึงปล่อยให้ น้ำท่วมแปลงประมาณครึ่งวัน ระบายน้ำออกตากหน้าดินไว้ 1-2 วัน ทำให้หน้าดินไม่แฉะ ก็ลงมือปลูกถั่วเหลืองได้

การทำร่องน้ำ

สิ่งจำเป็นมากที่ต้องทำในการเตรียมดินปลูกถั่วเหลือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในดินเหนียว คือ การทำร่องระบายน้ำ หรือยกร่องปลูกถั่วเหลืองซึ่งการทำร่องระบายน้ำจะช่วยให้ น้ำซึมทั่วแปลงได้อย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอป้องกันน้ำขังแฉะ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เมล็ดถั่วเหลืองเน่าก่อนงอก หรือต้นถั่วเหลืองชะงักการเจริญเติบโต หรือเน่าตาย โดยขุดร่องให้กว้างประมาณ 30 ซม. แนบชิดคันนาทุกด้านและผ่านกลางแปลงนา โดยให้แต่ละแปลงกว้าง 3-5 เมตร

การเตรียมเมล็ดพันธุ์

เมื่อจัดหาเมล็ดพันธุ์ได้แล้วก่อนที่จะปลูกควรทำการทดสอบความงอกก่อน เพื่อช่วยประหยัดเมล็ดพันธุ์ ไม่ต้องเผื่อเมล็ดพันธุ์ที่ไม่งอก ซึ่งเป็นการใช้เมล็ดพันธุ์เกินความจำเป็น วิธีการทดสอบความงอกแบบง่ายๆ คือนำเมล็ดถั่วเหลืองมา 100 เมล็ด ปลูกในกระเบดิน ตรวจสอบจำนวนที่เพาะ 100 เมล็ด อัตราเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกต่อไร่ 12-15 กิโลกรัม/ไร่ แต่ก็ไม่ควรเกินไร่ละ 18 กิโลกรัม/ไร่

วิธีการปลูกถั่วเหลือง

วิธีการปลูกถั่วเหลืองที่ประหยัดเมล็ดพันธุ์และให้ผลผลิตสูง คือ

1. ปลูกเป็นหลุม ควรใช้ระยะห่างระหว่างหลุม 20-30 ซม. ระยะแถว 25-30 ซม. โดยปลูกหลุมละ 3-4 ต้น (ควรหยอดเมล็ดหลุมละ 3-5 เมล็ด เพื่อจะงอก 3-4 ต้น)
2. ปลูกโดยโรยเป็นแถว โดยใช้เครื่องหยอด ซึ่งมีทั้งชนิดที่ใช้กับการเตรียมดิน โดยการไถพรวนและไม่ไถพรวน ควรใช้ระยะห่างระหว่างแถวประมาณ 30 ซม. ให้มีจำนวนต้นประมาณ 20 ต้น ต่อระยะแถวยาวประมาณ 30 ซม. ให้มีจำนวนต้นประมาณ 20 ต้น ต่อระยะแถวยาวประมาณ 1 เมตร การใช้ระยะห่างระหว่างแถว 30 ซม. จะสัมพันธ์กับการใช้เครื่องเก็บเกี่ยวถั่วเหลืองในปัจจุบัน

ใช้เครื่องไถพรวน หยอดเป็นแถว
ทำร่องระบายน้ำ

การให้น้ำถั่วเหลือง

การปลูกถั่วเหลืองในฤดูแล้งหลังการทำนา ต้องมีการให้น้ำอย่างเพียงพอ ครั้งแรกให้ก่อนปลูกและต่อไปให้ประมาณ 10 วันต่อครั้ง แต่ถ้ามีการคลุมฟางหลังการปลูกถั่วเหลือง อาจให้น้ำ 15-20 วันต่อครั้งดังนี้

1. ปล่อน้ำไปตามร่องน้ำ โดยจะต้องให้น้ำซึมเข้าแปลงให้ผิวดินมีความชุ่มชื้นอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงทั้งแปลง ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของร่องและความลาดเทของแปลง น้ำจะซึมเข้าร่องปลูกได้อย่างสม่ำเสมอ
2. ปล่อน้ำให้ทั่วแปลง แล้วระบายออกให้เหลือเฉพาะน้ำที่ขังในร่องระบายน้ำเท่านั้น

การใส่ปุ๋ยถั่วเหลือง

การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน ช่วยเพิ่มผลผลิตถั่วเหลืองการใส่ปุ๋ยควรใส่อย่างประหยัด แต่ให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้หากได้มีการศึกษาประวัติการใส่ปุ๋ยในนาข้าวมาก่อน หรือเริ่มใส่ปุ๋ยในนาข้าวตามระบบ ดังนี้

1. ถ้าใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟตในช่วงการไถพรวนเตรียมดินในการปลูกข้าวไร่ละ 200-300 กก. ปุ๋ยนี้นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อถั่วเหลืองในฤดูต่อไปได้
2. ถ้าใส่ปุ๋ย 16-20-0 หรือ 20-20-0 ในอัตราไร่ละประมาณ 25-30 กก. ในการปลูกข้าว จะทำให้มีปุ๋ยฟอสฟอรัสตกค้างอยู่ในดินข้ามปีได้ ดังนั้น ถ้าใส่ปุ๋ยดังกล่าวในนาข้าวทุกปีแล้ว ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยใดๆให้กับถั่วเหลืองที่ปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าว
3. ถ้าไม่ได้ใส่ปุ๋ยในการปลูกข้าว จำเป็นต้องเพิ่มธาตุฟอสฟอรัสกับถั่วเหลืองโดยตรง โดยใช้ปุ๋ยหริบเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต (0-45-0 หรือ 0-46-0) อัตราไร่ละ 20 กก. จะทำให้ได้ธาตุฟอสฟอรัสเพียงพอต่อความต้องการของถั่วเหลือง

วัชพืชและการป้องกันกำจัด

วัชพืชเป็นศัตรูสำคัญของพืชที่ปลูกรวมทั้งถั่วเหลืองเพราะจะแย่งแย่งน้ำ ธาตุอาหาร และแสงแดดตลอดจนเป็นที่อาศัยของแมลงศัตรูพืช มีผลทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองลดลงมาก จึงจำเป็นต้องกำจัด ดังนี้

1. ป้องกันกำจัด โดยพ่นด้วยสารเคมีกำจัดวัชพืช เช่น อะลาคลอร์ วันด์ซูเปอร์ เฮอร์ซูทกาแลนท์ เฟล็กซ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หลังจากถั่วเหลืองงอกแล้วประมาณ 20-25 วัน หรือระยะวัชพืชมีใบ 3-4 ใบ
2. ป้องกันกำจัดโดยวิธีกล ได้แก่
 - 2.1 เฝ้า ใช้ไฟเผาทำลายวัชพืชหรือตอซังหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ทั้งในวิธีการเตรียมดินแบบไถพรวน และไม่ไถพรวน
 - 2.2 ทำร่น เป็นการกำจัดวัชพืชโดยใช้ฟางข้าวคลุมผิวดินบนแปลงนาประมาณ 1-2 นิ้ว หลังหยอดเมล็ดและหว่านปุ๋ย ฟางจะช่วยประหยัดการใช้น้ำลดค่าใช้จ่ายและการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช อีกทั้งฟางจะถูกย่อยสลายเป็นปุ๋ยในดิน ช่วยรักษาสภาพแวดล้อม

นางสาวรัชฎาภรณ์ เทพอินทร์ เขียน

15 พฤศจิกายน 2560